

### שאלות תרגול - תובענה ייצוגית

1. דניאל הגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד בנק. לאחר דיון, נדחתה הבקשה מהטעם שאינה מתאימה להתברר במתכונת של תובענה ייצוגית. דניאל עומד על בירור תביעתו האישית.  
**מה הדין?**

- א. דניאל אינו חייב להגיש תביעה נפרדת. בית המשפט שאליו הוגשה הבקשה לאישור תובענה ייצוגית שנדחתה ידון בתביעה האישית יכריע בה.
- ב. כל עוד בית המשפט שאליו הוגשה הבקשה לתובענה ייצוגית הוא בית המשפט המוסמך לדון בתביעה האישית, דניאל אינו חייב להגיש תביעה נפרדת.
- ג. משדחה בית המשפט את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית, דניאל אינו רשאי להגיש תביעה אישית.
- ד. על דניאל להגיש תובענה נפרדת לבית המשפט המוסמך.

2. בית המשפט אישר תובענה ייצוגית, אך הורה על עריכת שינויים בתובענה.  
**מה הדין?**

- א. על התובע להגיש כתב תביעה מתוקן בתוך 15 ימים, על הנתבע להגיש כתב הגנה בתוך 45 ימים ממועד המצאת כתב התביעה המתוקן.
- ב. על התובע להגיש כתב תביעה מתוקן בתוך 45. על הנתבע להגיש כתב הגנה בתוך 90 ימים ממועד המצאת כתב התביעה המתוקן.
- ג. רואים את נוסח כתב התביעה שצורף לבקשת האישור כמתוקן על פי השינויים שנקבעו בהחלטות בית המשפט. על הנתבע להגיש כתב הגנה בתוך 45 ימים מהמועד שבו הומצאה לו החלטות בית המשפט.
- ד. רואים את נוסח כתב התביעה שצורף לבקשת האישור כמתוקן על פי השינויים שנקבעו בהחלטות בית המשפט. על הנתבע להגיש כתב הגנה בתוך 30 ימים מהמועד שבו הומצאה לו החלטות בית המשפט.

3. צביקה הגיש לבית המשפט המחוזי שתי בקשות לאישור תובענות ייצוגיות נגד שני בנקים שונים, בטענה כי גבו ממנו עמלות מסוימות בניגוד לדין. בית המשפט המחוזי אישר את הבקשה נגד בנק א', אך דחה את הבקשה נגד בנק ב'. עם זאת, בית המשפט נמנע מלהשית על צביקה הוצאות משפט בגין ההליך נגד בנק ב' בציינו כי הבקשה עוררה שאלה עקרונית וכי בעקבותיה אף שינה הבנק את התנהלותו. שלושת הצדדים מבקשים לערער לבית המשפט העליון - בנק א' על אישור הבקשה לתובענה ייצוגית נגדו; צביקה על דחיית בקשתו לנהל תובענה ייצוגית נגד בנק ב'; בנק ב' על אי השתתפות הוצאות על צביקה אף שבקשתו נדחתה.  
**מה הדין?**

- א. צביקה יגיש ערעור בזכות. הבנקים יגישו בקשת רשות ערעור.
- ב. צביקה ובנק ב' יגישו ערעור בזכות. בנק א' יגיש בקשת רשות ערעור.
- ג. שלושת הצדדים יגישו בקשות רשות ערעור.
- ד. שלושת הצדדים יגישו ערעורים בזכות.

4. נדב הגיש לבית משפט לעניינים מנהליים בקשה לאישור תביעת השבה ייצוגית נגד רשות המיסים. בית המשפט הורה לצדדים להתייבב לדיון בבקשה 29 ימים לאחר שהוגשה.  
**האם החלטתו של בית המשפט היא כדן?**

- א. כן, אין לדון בבקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד רשות ציבורית אלא בחלוף 30 ימים מהמועד שבו הוגשה, אך לבית המשפט סמכות להורות כי הבקשה תידון במועד מוקדם או מאוחר יותר.
- ב. לא, אין לדון בבקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד רשות אלא בחלוף 90 ימים מהמועד שבו הוגשה, אך לבית המשפט סמכות להורות כי הבקשה תידון במועד מוקדם או מאוחר יותר.
- ג. כן, אין לדון בבקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד רשות אלא בחלוף 90 ימים מהמועד שבו הוגשה, אך לבית המשפט סמכות להורות כי הבקשה תידון במועד מוקדם או מאוחר יותר.
- ד. לא, אין לדון בבקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד רשות ציבורית אלא בחלוף 30 ימים מהמועד שבו הוגשה, ולבית המשפט סמכות להאריך תקופה זו אך לא לקצרה.

5. ביום 1.1.2012 הגיש מנחם בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד העירייה בגין מס ארנונה שנגבה שלא כדן. הסעד המבוקש בבקשה הוא השבת המס שנגבה שלא כדן לכלל תושבי העיר ששילמו אותו, החל מיום 1.1.2005.  
**מה הדן?**

- א. בית המשפט לא ידון בבקשה אלא לאחר שחלפה תקופה של 90 ימים מהמועד שבו הוגשה הבקשה. אם תאושר הבקשה לא יחייב בית המשפט את העירייה בהשבה לגבי תקופת הגבייה שקדמה ליום 1.12.2009.
- ב. בית המשפט לא ידון בבקשה אלא לאחר שחלפה תקופה של 60 ימים מהמועד שבו הוגשה הבקשה. אם תאושר הבקשה לא יחייב בית המשפט את העירייה בהשבה לגבי תקופת הגבייה שקדמה ליום 1.1.2010.
- ג. בית המשפט לא ידון בבקשה אלא לאחר שחלפה תקופה של 90 ימים מהמועד שבו הוגשה הבקשה. אם תאושר הבקשה לא יחייב בית המשפט את העירייה בהשבה לגבי תקופת הגבייה שקדמה ליום 1.1.2010.
- ד. בית המשפט לא ידון בבקשה אלא לאחר שחלפה תקופה של 60 ימים מהמועד שבו הוגשה הבקשה. אם תאושר הבקשה לא יחייב בית המשפט את העירייה בהשבה לגבי תקופת הגבייה שקדמה ליום 1.1.2009.

6. לבית המשפט המחוזי הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית בעילה לפי חוק ההגבלים העסקיים (להלן: "בקשה לאישור"), ולבקשה צורף נוס התובענה.  
**מה הדן?**

- א. הוגשה בקשה לאישור, ישלח המבקש הודעה למנהל בית המשפט בדבר הגשתה ויצרף להודעה העתק מהבקשה ומנוסח התובענה, לשם רישומם בפנקס התובענות הייצוגיות; בית המשפט רשאי להתנות את הגשת הבקשה לאישור בהפקדת ערובה לתשלום הוצאותיו של הנתבע.
- ב. הוגשה בקשה לאישור, ישלח הרשם או המזכיר הראשי הודעה למנהל בתי המשפט בדבר הגשתה ויצרף להודעה העתק מהבקשה ומנוסח התובענה, לשם רישומם בפנקס התובענות הייצוגיות; בית המשפט רשאי להתנות את הגשת הבקשה לאישור בהפקדת ערובה לתשלום הוצאותיו של הנתבע.
- ג. הוגשה בקשה לאישור, ישלח המבקש הודעה למנהל בתי המשפט בדבר הגשתה ויצרף להודעה העתק מהבקשה ומנוסח התובענה, לשם רישומם בפנקס התובענות הייצוגיות; בית המשפט לא יתנה את הגשת הבקשה לאישור בהפקדת ערובה לתשלום הוצאותיו של הנתבע, אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו.
- ד. אין צורך ברישום הבקשה לאישור בפנקס התובענות הייצוגיות; בית המשפט רשאי להתנות את הגשת הבקשה לאישור בהפקדת ערובה לתשלום הוצאותיו של הנתבע.

7. אבי הגיש לבית המשפט המחוזי בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד חברת הבונים בע"מ וחברת הסוללים בע"מ בעניין שאינו כלכלי לפי חוק בתי המשפט. בית המשפט המחוזי קיבל את הבקשה בחלקה התיר לאבי לנהל תובענה ייצוגית נגד חברת הבונים בע"מ ודחה את בקשתו לנהל תובענה ייצוגית נגד חברת הסוללים בע"מ. גם אבי וגם חברת הבונים אינם שבעי רצון מהחלטתו של בית המשפט המחוזי.

#### **מה באפשרותם לעשות?**

- א. אבי וחברת הבונים יכולים לערער על ההחלטה רק במסגרת ערעור על פסק הדין שיינתן בתובענה הייצוגית שאושרה.
- ב. לאבי ולחברת הבונים יש זכות לערער על ההחלטה לבית המשפט העליון.
- ג. לחברת הבונים יש זכות לערער על ההחלטה להתיר לאבי לנהל נגדה תובענה ייצוגית לבית המשפט העליון ואילו אבי יכול לערער על ההחלטה שלא לאפשר לו לנהל תובענה ייצוגית נגד חברת הסוללים אם יקבל רשות לכך מבית המשפט העליון.
- ד. לאבי יש זכות לערער על ההחלטה שלא לאפשר לו לנהל תובענה ייצוגית נגד חברת הסוללים לבית המשפט העליון, ואילו חברת הבונים תוכל לערער על ההחלטה לאפשר לאבי לנהל את התובענה הייצוגית אם תקבל רשות לכך מבית המשפט העליון.

8. אסף הגיש לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאישור תובענה ייצוגית. חודש לאחר מכן, הגיש אדי בקשה לאישור תובענה ייצוגית באותו עניין לבית המשפט המחוזי מרכז. אסף לא שלח הודעה למנהל בתי המשפט על הגשת הבקשה לאישור התובענה הייצוגית. הדיון בבקשה של אדי הועבר לבית המשפט המחוזי בתל אביב.

#### **מה הדין?**

- א. אם התקיים קדם משפט בבקשה לאישור תובענה ייצוגית שהגיש אסף, יורה בית המשפט המחוזי בתל אביב על איחוד הדיון בשתי הבקשות.
- ב. בית המשפט המחוזי בתל אביב חייב להורות על מחיקת הבקשה לאישור תובענה ייצוגית שהגיש אסף.
- ג. בית המשפט המחוזי בתל אביב רשאי להורות על מחיקת הבקשה לאישור תובענה ייצוגית שהגיש אסף.
- ד. בית המשפט המחוזי בתל אביב אינו רשאי להורות על מחיקת הבקשה שהגיש אסף.

9. זהבית הגישה בקשה לאישור תביעה ייצוגית הנוגעת לניירות ערך נגד חברת טוטו בע"מ (להלן: החברה), למחלקה הכלכלית שבבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו. כבוד השופט משגב קיבל את הבקשה, והחברה מעוניינת להשיג על החלטתו.

#### **מה הדין?**

- א. על החברה להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון.
- ב. על החברה להגיש בקשה לדיון חוזר במחלקה הכלכלית. הבקשה תידון בהרכב תלתא, והשופט משגב לא יוכל לשבת בהרכב.
- ג. על החברה להגיש בקשה לדיון חוזר במחלקה הכלכלית. הבקשה תידון בהרכב תלתא, והשופט משגב יוכל לשבת בהרכב.
- ד. על החברה להמתין לסיום ההליך, ובמידה הצורך להגיש ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון.

10. יוסף הגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית בעילה הנובעת מזיקה לנייר ערך נגד חברת "המגן", ובית המשפט אישר את התובענה כתובענה ייצוגית. החברה מעוניינת להשיג על ההחלטה. **מה הדין?**

- החברה רשאית להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על ההחלטה. אם תינתן רשות יידון הערעור בפני הרכב של 3 שופטים.
- החברה רשאית להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על ההחלטה. אם תינתן רשות יידון הערעור בפני דן יחיד.
- החברה רשאית להגיש ערעור בזכות לבית המשפט העליון על ההחלטה. הערעור יידון בפני הרכב של 3 שופטים.
- החברה רשאית לערער על ההחלטה במסגרת ערעור על פסק הדין בתובענה עצמה.

11. בתובענה ייצוגית האם רשאי נתבע שאינו רשות ציבורית ליתן הודעה לצד שלישי שהוא רשות ציבורית?

- לא מאחר שחלה על הרשות הציבורית הגנה מפני כל הודעת צד שלישי כלפיה על פי חוק תובענות ייצוגיות.
- כן, אם הרשה זאת בית המשפט, ועל הרשות הציבורית יחולו ההסדרים הדיוניים בחוק תובענות ייצוגיות המיוחדים לרשות הציבורית.
- כן, אם הרשה זאת בית המשפט, ובמקרה זה לא יחולו על הרשות הציבורית ההסדרים הדיוניים בחוק תובעות ייצוגיות המיוחדים לרשות ציבורית.
- אי אפשר להגיש הודעת צד שלישי בתובענות ייצוגיות.

12. אורי הגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית לבית המשפט המחוזי באמצעות בא-כוחו, עו"ד כהן. בשל מחלוקת בין אורי לבא-כוחו, פיטר אורי את עו"ד כהן מייצוג בתיק והגיש הודעה על כך לבית המשפט. חלוף שבוע, הודיע אורי לבית המשפט כי יהיה מיוצג בהליך על ידי עו"ד בליך. **האם אורי ובא-כוחו פעלו כדין?**

- כן. מדובר בהליך אזרחי ולכן אורי רשאי להודיע על החלפת ייצוג בכל עת.
- לא. יש לקבל את אישור בית המשפט על הסתלקותו של עו"ד כהן מההליך, ולאחר מכן על עו"ד בליך להגיש בקשה להתמנות כבא-כוחו לבית המשפט.
- לא. אורי יכול היה להודיע רק על הסתלקותו של עו"ד כהן מההליך, ולאחר מכן על עו"ד בליך להגיש בקשה להתמנות כבא-כוחו לבית המשפט.
- לא. יש לקבל את אישור בית המשפט על הסתלקותו של עו"ד כהן מההליך, ורק לאחר מכן יכול היה אורי למנות את עו"ד בליך ולהגיש על כך הודעה לבית המשפט.

13. רונן הגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד תאגיד תקשורת בטענה להפרת חוזה. התאגיד הגיש תשובה לבקשה ורונן הגיש תשובה לתשובה. בישיבת קדם המשפט ביקש רונן צו לגילוי מסמכים. **מה הדין?**

- בית המשפט רשאי ליתן צו המורה לתאגיד לגלות בתצהיר מה הם המסמכים הנוגעים לעניין הנדון המצויים או שהיו מצויים ברשותו או בשליטתו, ושאותרו על ידו לאחר חקירה ודרישה, ובלבד שהמסמכים שגילויים נדרש נוגעים לשאלות הרלוונטיות לאישור התובענה כתובענה ייצוגית.
- בית המשפט חייב ליתן צו המורה לתאגיד לגלות בתצהיר מה הם המסמכים הנוגעים לעניין הנדון המצויים או שהיו מצויים ברשותו או בשליטתו, ושאותרו על ידו לאחר חקירה ודרישה, ובלבד שהמסמכים שגילויים נדרש נוגעים לשאלות הרלוונטיות לאישור התובענה כתובענה ייצוגית.
- בית המשפט רשאי ליתן הצו המבוקש ובלבד שנתקיימו תנאים אלה: המסמכים שגילויים נדרש נוגעים לשאלות הרלוונטיות לאישור התובענה כתובענה ייצוגית, והמבקש העמיד תשתית ראיתית ראשונית לגבי קיומם של התנאים לאישור תובענה ייצוגית.
- בית המשפט חייב ליתן הצו המבוקש, ובלבד שנתקיימו תנאים אלה: המסמכים שגילויים נדרש נוגעים לשאלות הרלוונטיות לאישור התובענה כתובענה ייצוגית, והמבקש העמיד תשתית ראיתית ראשונית לגבי קיומם של התנאים לאישור תובענה ייצוגית.